

متکی: سیاست خارجی بنده همچون سوزن بانی بود

هادی محمدی

مقدمه

شاید اگر آنگونه از مصدر وزارت خارجه در سنگال بر کنار نمی شد و هم یکی از وزرای همیشه بی حاشیه جمهوری اسلامی لقب می گرفت اما زمانی که رئیس جمهور احمدی نژاد تصمیم به بر کناری منوچهر متکی آن هم در حین ماموریت در سرزمین غریب گرفت چندان به این بعد از تصمیمش فکر نمی کرد. بله دیپلمات ۶۰ ساله ما که به عبارتی پنجمین وزیر امور خارجه ایران بعد از انقلاب است، این روزها به ریاست جمهوری فکر می کند و از جمله کاندیداهایی است که تاکنون با انتشار یک بیانیه نامزدی خود برای ریاست دولت یازدهم را رسماً اعلام کرده است. در کشور ما بر خلاف بسیاری از کشورهای دیگر تاکنون یک وزیر خارجه سابق نامزد ریاست جمهوری نشده و حضور او که سابقه نمایندگی مجلس و حضور در ارکان وزارت خارجه را دارد، می تواند وزن نقد سیاست خارجی را در مبارزات انتخاباتی افزایش دهد، منوچهر متکی در نشستهای دانشجویی به سوالات این قشر جوان کشورمان پاسخ داده که اجمالاً از این گفت و شنودها را در ادامه می خوانید.

* سیاست خارجی بنده همچون سوزن بانی بود و هیچگونه تغییری را در سیاست های کشور ایجاد نکرد. در سال ۷۶ کمتر کسی فکری کرد خاتمی رئیس جمهور شود اما پس از رأی آوردن، بخشی از سیاست های خارجی بر اساس نظر وی انجام می شد و بخش دیگری نیز بر اساس دیدگاه اصلاحات. * در اواخر دولت خاتمی در های نیروگاه های هسته ای نطنز و اصفهان باز شد و این مسئله با روی کار آمدن احمدی نژاد ادامه یافت. * آمریکایی ها فرمول های پیچیده ای برای فرمانروایی خود در ایران داشتند اما با روی کار آمدن انقلاب اسلامی، بر این فرمول ها خط بطلان کشیده شد و جمهوری اسلامی امور را بر اساس معیارهای خود پیش برد. * تئورسین های غربی، انقلاب اسلامی ایران را حرکتی در حد و اندازه یک کشور تلقی کردند اما بعدها به این نتیجه رسیدند که این حرکت از مرزهای جغرافیایی در حال عبور است. * در ماه نخست اعتراضات سوریه، اعتراضات به شکل مردمی دنبال می شد اما بر اثر اشتباه دولت سوریه، این اعتراضات گسترده تر شد. * اعتراضات در سوریه اکنون به جایی رسیده است که اکثر مبارزان مسلح، تبعه غیرسوری و ملیت های مختلف هستند. * دولت ترکیه در قبال سوریه بزرگترین اشتباه تاریخی خود را مرتکب شده است و این مأموریت از طرف آمریکا محول شده است. البته دولت ترکیه تاوان این اشتباه را از طرف مردم کشور خود می گیرد

کنند که همه چیز را می دانند، در واقع هیچ چیز نمی دانند زیرا بیان چنین حرفی با توجه به گستردگی تخصص کشورداری در بضاعت یک فرد نیست. * اقتصاد کشور در شرایط خاصی قرار گرفته و تصمیم گیرها حق اشتباه ندارند * تاثیر تحریم ها بر اقتصاد کشور تنها ۲۰ درصد است و ۸۰ درصد نحوه مدیریت است که بر اقتصاد تاثیر می گذارد * آرایش جدید منطقه، آرایش قابل قبولی است. فضای منطقه از فضای وابسته بودن به استقلال رسیده است که این استقلال، ناشی از آرمان های جمهوری اسلامی است. ارتباط ما با کشورهای منطقه ارتباطی الهام بخش است و مداخلت عملیاتی در منطقه نداریم. * در باره سیاست خارجی ترکیه نیز حزب عدالت و توسعه اردوغان در مدیریت ترکیه و مناسبات منطقه ای موفق بوده است اما یکبار به ترمز ترکیه کشیده شد و از اواسط تحولات مصر، ترکیه وارد حوزه سیاست نیابتی از سوی آمریکا شد. * اولین گاف سیاسی اردوغان در مصر بود؛ جایی که به مردم مصر توصیه کرد قانون اساسی سکولار را تصویب کنند * اولین ضرر کننده تحولات منطقه اسرائیل و دومین کشور ترکیه است زیرا دخالت خارجی در هیچ کشوری از منطقه پذیرفته شده نیست. * اصلاح طلبان، اصولگرایان، دولت و حاشیه دولت در فعالیت های انتخاباتی با یکدیگر رقابت می کنند. دولت و حاشیه دولت به این انگیزه در انتخابات شرکت می کنند که تصور می کنند برنامه های هشت ساله گذشته آنها برای کشور مفید بوده است. * پس از دوران جنگ و در دولت اول و دوم هاشمی، با سیاست های متفاوتی روبه رو بودیم که چهار سال اول دولت وی، به عنوان سیاست رادیکال یاد می شود.

* در دیپلماسی، لجبازی نیست، تلاش دستگاه دیپلماسی باید این باشد که کشور به انزوا نرود. در دیپلماسی مبانی نظام تبیین و شبهه های ایجاد شده در مبانی رفع می شود. * امروز وقتی است که ما دیپلماسی جدیدی بر اساس دست بالایی که داریم طراحی کنیم. ما باید این سناریو را مطرح کنیم که به دنبال سلاح هسته ای نیستیم، چون ما در واقع سلاح هسته ای نمی خواهیم اما این سناریو می تواند برای غرب کسب وجهه کند. * ما به جز اسرائیل با همه گفت و گو می کنیم اما گفت و گو به معنای سازش نیست. ۳۴ سال گذشته را در شرایط خاص و توأم با فشارهای مختلف به فرصت تبدیل کرده ایم. هدف آمریکا برای مذاکره، تسلیم ایران است اما ما معتقد به مذاکره در فضای برابر هستیم. * ما در آمریکا مطرح کردیم که در بالاترین سطح آماده مذاکره ایم اما بدون اینکه برخورد عملی یا اظهار نظر رسانه ای انجام شود، مقامات آمریکا و سنا تحریم جدید علیه ایران را مطرح کردند. * ما به این اعتقاد نداریم که مذاکره با آمریکا به معنای زیر سلطه رفتن است اما نحوه ارتباط برقرار کردن بسیار مهم است. آمریکا فکر می کند اگر فشار زیادی به ایران وارد کند ایران تسلیم می شود. * مسئله هسته ای از سوی مرکزیت هوشمندی مدیریت می شود که افراط و تفریط وجود ندارد. اگر آمریکا به دنبال مذاکره است باید مقدمه مذاکره را فراهم کند. سیاست هویج و چماق در مورد ایران پاسخگو نیست. * مهمترین موضوع در شرایط موجود کشور مسائل اقتصادی است و اقداماتی که در طول سه دهه گذشته صورت گرفته اقدامات قابل توجهی است. اگر کسانی در امر کشورداری ادعا

ویژه نامه نوروزی
روزنامه خراسان
فروردین ۱۳۹۲

۵۹